

TEZĂUR LITURGIC
17 DECEMBRIE
HARALAMBOS VASILOUPOS

VIATA
SF. IERARH
DIONISIE,
ARHIEPISCOPUL
EGHINEI



ATENA, 2020



Ὁ Ἅγιος Διονύσιος Αἰγίνης ὁ ἐν Ζακύνθῳ

Ἀρχιμ. Χαραλάμπους Δ. Βασιλοπούλου

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 17ην Δεκεμβρίου

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐλέγετο κατὰ κόσμον Γραδενῖγος ἢ Δραγανῖγος Σιγοῦρος. Ἦταν γυιὸς τοῦ Μωκίου Σιγούρου καὶ τῆς Παυλίνας Βάλβη. Γεννήθηκε τὸ 1547 στὸ χωριὸ Αἰγιαλὸς τῆς νήσου Ζακύνθου. Καταγόταν ἀπὸ τὴν περιφανῆ καὶ ἐπίσημη οἰκογένεια τῶν Σιγούρων.

Τὶς ρίζες τῆς οἰκογένειας αὐτῆς εἶχε ἡ οἰκογένεια αὐτῆς στὴ Νορμανδία. Κατόπιν ἦρθαν ἐπὶ τὴν Ἰταλία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διαπεραιώθηκαν ἐπὶ τὴν Ζάκυνθο. Ὁ ἄρχοντας τῆς Ζακύνθου τοὺς δώρησε κτήματα νοτιοδυτικὰ τοῦ νησιοῦ.

Ἡ οἰκογένεια αὐτῆς ἦταν ἡρωϊκὴ. Διακρίθηκε ἐπὶ τοὺς πολέμους τῶν Βενετῶν ἐναντίον τῶν Τούρκων. Γι' αὐτὸ πέτυχαν ἀπὸ τὴν Βενετικὴν Γερουσίαν, ὄχι μόνον τὴν ἀναγνώριση τῆς κτηματικῆς δωρεᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐγγραφήν τους ἐπὶ τὸ βιβλίον τῶν ἀριστοκρατῶν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν οἱ περισσότεροὶ ἐγέναντο Ὀρθόδοξοι. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ πρόγονοι τοῦ Ἁγίου.

Ὁμοίως καὶ ἡ μητέρα του προερχόταν ἀπὸ τὴν ἀρχοντικὴν Ἑνετικὴν οἰκογένειαν Βάλβη. Ἀπὸ τὸν γάμον

τοῦ Μωκίου καὶ τῆς Παυλίνας γεννήθηκαν τρία παιδιά, ὁ Δραγανίγος, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Σιγοῦρα.

Ἡ μόρφωσι τοῦ Ἁγίου

Ἐπάρχει καὶ μία παράδοσις, πού ἀναφέρει, ὅτι ἀνάδοχος τοῦ Ἁγίου εἶναι ὁ Ἅγιος Γεράσιμος. Ἀπὸ πολὺ μικρὸς μορφώθηκε, ὅπως πρέπει σὲ ἓνα χριστιανόπουλο.

Στὸ ἀρχειοφυλάκειο τῆς Ζακύνθου ὑπῆρχε ἓνα συμβόλαιον τοῦ πατέρα του, μὲ τὸν πολὺ μορφωμένον δάσκαλο Καιροφύλα. Σύμφωνα μὲ αὐτὸ ὁ Καιροφύλας ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσι νὰ διδάξῃ τὸ δεκάχρονο παλληκάρι «τὰ γράμματα τῆς Ἐκκλησίας, ἤγουν προοιμιακόν, ὀκτώηχον, ψαλτήριον, Ἀπόστολον καὶ γράψιμον». Αὐτὸ τὸ συμβόλαιο φέρει τὴν ἡμερομηνίαν 1557, Ὀκτωβρίου 27. Δυστυχῶς τὸ 1953 ἐκάη ἀπὸ πυρκαϊά.

Μετὰ τὴν στοιχειώδη μόρφωσι, ἀκολούθησε εὐρύτερες σπουδές, μὲ θεοσεβεῖς καὶ εὐπαιδεύτους διδασκάλους κατ' οἶκον. Ἐξω ἀπὸ τὴν πατρίδα του δὲν πῆγε. Ἴσως ὅμως νὰ ἐμαθήτευσσε κοντὰ σὲ ἐπιφανεῖς θεολόγους, οἱ ὁποῖοι πῆγαιναν καὶ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν Ἑσπερία καὶ ἐστάθμευαν στὴν Ζάκυνθο.

Πάντως ἔμαθε πολὺ καλὰ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά, τὴν λατινικὴ καὶ ἰταλικὴ γλῶσσα. Ἰδιαίτερα μελέτησε τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως

συμπεραίνουμε από μία του έπιστολή, έγραφε σχόλια στα έργα του Γρηγορίου του Θεολόγου.

Ένθεος ζήλος

Τίποτε από τα έγκόσμια δέν συγκινοῦσε τόν Άγιο. Τίποτε δέν ήταν σέ θέση νά τόν κάμη νά «ξεστρατίση» από τò δρόμο του Θεοῦ. Οὔτε ή εὐγένεια τῆς καταγωγῆς, οὔτε τὰ πολλὰ πλούτη, οὔτε ή δόξα και ή γοητεία τῶν άξιωμάτων τόν παρέσυραν. Άνέθρεψε και καλλιεργοῦσε με αὐστηρότητα τόν έαυτό του. Ο ζήλος του, για τήν Βασιλεία του Θεοῦ, τόν έκαιγε έσωτερικά σαν καμίνι.

Σέ ήλικία 21 έτῶν αποφασίζει νά κόψη κάθε δεσμό με τόν κόσμο. Φαίνεται, ότι πολὺ σύντομα στερήθηκε τούς γονεῖς του. Άναχωρεῖ, λοιπόν, για τή Μονή Στροφάδων, πού εύρίσκεται άπέναντι από τή Ζάκυνθο, στο νότιο μέρος. Δωρίζει στον άδελφό του Κωνσταντίνο όλη του τήν περιουσία με τήν ύποχρέωση νά «προικίση» τήν άδελφή τους Σιγοῦρα.

Στό Μοναστήρι έκανε άγρυπνίες, νηστεία πολλή και θαυμαστους άγῶνες. Παρ' ότι νέος στην ήλικία, ύπερείχε κατά πολὺ άπ' όλους τούς πατέρες.

Ήσχολεῖτο πολὺ με τήν προσευχή και τήν ανάγνωσι τῶν θείων Γραφῶν και τούς βίους τῶν Άγίων. Τέτοια ήταν ή άρετή του, πού γέροντες πατέρες προσπαθοῦσαν νά τήν μιμηθοῦν.

Ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα τοῦ Μοναχοῦ. Ὁ Γέροντὰς του ἔδωσε σ' αὐτὸν τὸ ὄνομα Δανιήλ. Ἡ φήμη του γιὰ τὴν ἀρετὴ του διαδόθηκε πολὺ γρήγορα στὸ νησί. Ἡ κοινότητα τῆς Ζακύνθου ἐξετίμησε τόσο πολὺ τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου, ὥστε τοῦ ἔδωσε τὴν ὀρεινὴ Μονὴ τῆς Θεοτόκου Ἀναφωνητρίας.

Ἡ χειροτονία του

Ἐνα χρόνο ἀργότερα χειροτονήθηκε ἱερεὺς ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας Φιλόθεον. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1577 ἀνεχώρησε γιὰ τὸν Πειραιᾶ, θέλοντας νὰ μεταβῆ στοὺς Ἁγίους Τόπους νὰ τοὺς προσκυνήσῃ.

Μόλις ἦλθε στὴν Ἀθήνα ἐθεώρησε καθῆκον του νὰ πάρῃ τὴν εὐλογία τοῦ ἐπισκόπου Ἀθηνῶν Νικάνορος. Ὁ Ἐπίσκοπος ἐξετίμησε πολὺ τὸν Ἅγιο καὶ τὸν ἔπεισε ν' ἀναλάβῃ τὴ κηρεύουσα ἐπισκοπὴ τῆς Αἰγίνης, πού ὑπήγετο τότε στὴν Μητρόπολι Ἀθηνῶν.

Ἐγνωστοποίησε τοῦτο στὸν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμία. Ὁ Πατριάρχης συγκατατέθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ τὸν χειροτονήσῃ.

Ἔτσι ὁ Ἱερομόναχος Δανιήλ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Αἰγίνης κι ὀνομάζεται Διονύσιος, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἡ χειροτονία του ἐτελέσθη στὸν Ἅγιο Ἐλευθέριο, πού εἶναι παραπλευρῶς στὸν σημερινὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν.

Ποιμένας και διδάσκαλος

Τὰ ποιμαντικά του καθήκοντα ἐξετέλεσε ὁ Ἅγιος Διονύσιος μὲ πλήρη εὐσυνειδησίαν καὶ τελείαν ἀκρίβειαν. Ἦταν ἀκούραστος. Ἀνεδείχθη διδάσκαλος, πατέρας καὶ παιδαγωγὸς τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος ζοῦσε ζωὴ ἀσκητική.

Ἐφρόντιζε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀνταποκρίνεται σὶς ἀνάγκες τῶν χριστιανῶν. Ὅπου πρόβλημα, δυσκολία, φτώχεια καὶ χαρὰ ὁ Ἅγιος ἦταν παρὼν. «Ἐχαιρε μετὰ καιρόντων καὶ ἔκλαιε μετὰ κλαιόντων». Ἦταν ὁ προστάτης τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν καὶ ὁ πρόμαχος τῆς Ὁρθοδοξίας. Κυρίως ἐπικοινωνοῦσε μὲ τοὺς Χριστιανοὺς διὰ τοῦ κηρύγματος. Ἐκύρυττε τὶς μεγάλες ἀλήθειες ἀπλὰ καὶ μὲ τέχνη, ὥστε νὰ εἶναι καταληπτές καὶ ἐποικοδομητικές.

Στὴν Περαχώρα τῆς Αἴγινας, ποὺ ἀπέχει ὀλίγα χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴ σημερινὴ πόλι, κοντὰ στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, σώζεται ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τῆς Παλαιᾶς Αἴγινας. Ἐξω ἀπ' αὐτὸν ὑπάρχει πέτρινη ἔδρα, ποὺ ἀκόμα καὶ σήμερα ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς κατοίκους «ὁ Θρόνος τοῦ Ἁγίου». Ἀπὸ ἐκεῖ ἐδίδασκε καὶ νουθετοῦσε μὲ ἀποστολικὴ ἀπλότητα τὸ ποίμνιό του.

Ἡ φήμη του ξαπλώθηκε στὰ γύρω νησιά. Γι' αὐτὸ ἐρχόντανε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὰ Μέγαρα, τὴ Σαλαμίνα καὶ ἀπὸ τὸν Πόρο θαυμαστές του νὰ τὸν ἀκούσουν. Ἡ

συρροή αυτή ποτέ δὲν τὸν ἔκαμε νὰ ὑπερηφανευθῆ, τὸναντίον, συνέχισε νὰ εἶναι ὁ ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς Ἱεράρχης.

Τὸ διορατικὸ χάρισμα

Ὁ Ἅγιος εἶχε καὶ τὸ χάρισμα τῆς διορατικότητος. Τοῦτο φαίνεται ἀπὸ τὸ ἐξῆς γεγονός:

Ἐνας Ἱερομόναχος, Παγκράτιος ὀνόματι, ἀκούοντας γιὰ τὶς ἀρετὲς καὶ τὴν ἀγιότητά του, ἐπῆγε στὸν Ἅγιο νὰ ἐξομολογηθῆ. Ὄταν ἐτελείωσε τὴν ἐξομολόγησι, τὸν ἐρώτησε ὁ Ἅγιος, ἂν εἶχε τίποτε ἄλλο νὰ πῆ, πὺ ἴσως τὸ εἶχε ξεχάσει.

-Πρόσεχε, παιδί μου τοῦ λέγει: Μήπως ξεχάσες κανένα ἀμάρτημα καὶ μείνης ἀδιόρθωτος; Νομίζω, ὅτι δὲν ἔκαμες εἰλικρινῆ καὶ τελείαν ἐξομολόγησιν.

Σκέφτεται πολλὴ ὥρα ὁ Ἱερομόναχος καὶ τοῦ ἀπαντᾷ:

-Δὲν ἔχω ἄλλο κρίμα.

Ὁ Ἅγιος τότε, μὲ τὴ σχετικὴ αὐστηρότητα, τοῦ λέγει:

-Δὲν θυμᾶσαι τὴν (δεῖνα) μέρα, πὺ λειτουργοῦσες καὶ σοῦ ἔπεσεν Τίμιος Μαργαρίτης, ἐπειδὴ δὲν ἔδειξες τὴν ἀπαιτούμενη προσοχή;

Ὁ Ἱερομόναχος ἔμεινε κατάπληκτος, μόλις ἄκουσε τὰ ἀποκαλυπτικὰ λόγια τοῦ Ἁγίου. Ἐπεσε μὲ δάκρυα μετανοίας, ὡμολόγησε τὴν ἐνοχὴ του καὶ ζήτησε

συγχώρησι. Ὁ Ἅγιος ἐνουθέτησε τὸν Ἱερομόναχο νὰ προσέχη στὸ μέλλον. Τοῦ συνέστησε νὰ πλησιάσῃ τὸν ἐπουράνιο Βασιλέα μὲ εὐλάβεια, φόβο καὶ τρόμο, τὸν ὁποῖον οὔτε καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι δὲν ἠμποροῦν νὰ κοιτάξουν. Ἔτσι τὸν ἀπέλυσε ἐν εἰρήνῃ.

Παραίτηση καὶ ἐπιστροφή στὴ Ζάκυνθο

Τὸ 1579 ὁ Ἅγιος ἔρχεται ξανά στὴ Ζάκυνθο, ἀφοῦ παραιτήθηκε ἀπὸ τὸν θρόνο τῆς Αἰγίνης. Διατί παραιτήθηκε; Διότι ἡ φήμη τοῦ πανταχοῦ διεδίδετο καὶ ὅπως ὁ μαγνήτης τραβάει τὸν σίδηρον, ἔτσι καὶ ὁ Ἅγιος ἔσυρεν ὅλους πρὸς αὐτὸν γιὰ νὰ ἀκούσουν τοὺς μελιρρύτους καὶ θεοσόφους λόγους του. Ὑστερα ἀπὸ ἀρκετὸν χρόνον διοικήσεως φοβήθηκε μήπως οἱ ἔπαινοι τῶν ἀνθρώπων, πού τόσο πολὺ τὸν ὕψωναν, τὸν κρημνίσουν σὰ φαράγγια τῆς κενοδοξίας. Γι' αὐτὸ ἐστοχάσθηκε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸν θρόνο του.

Οἱ Αἰγινῆτες κατεθλίβησαν, διότι ἔχαναν τὸν πατέρα τους. Αὐτὸς μετὰ τὴν ἀφίξι τοῦ διαδόχου του, ἀπεχαιρέτησε συγκινητικώτατα τὸ ποιμνιὸ του καὶ ἀνεχώρησε, γιὰ τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα, τὴν Ζάκυνθο.

Οἱ Ζακύνθιοι τὸν δέχθηκαν μὲ ἐνθουσιασμό. Ἦθελε καὶ ἐδῶ ὁ Διονύσιος νὰ δουλέψῃ, γιὰ τὸ καλὸ τῶν πατριωτῶν του. Ἐφοδιάσθηκε μὲ γράμμα ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Ἱερεμία καὶ διορίσθηκε κωρεπίσκοπος καὶ πρόεδρος Ζακύνθου. Χειροτονοῦσε κληρικούς,

διότι δὲν εἶχαν χρήματα νὰ πηγαίνουν στὸν ἐπίσκοπο Κεφαλληνίας νὰ χειροτονηθοῦν. Χοροστατοῦσε σὲ κηδεῖες, γιορτὲς καὶ λειτουργίες.

Ἡ εὐγενικὴ ὅμως χειρονομία τοῦ Ἁγίου ἔθιξε τὰ συμφέροντά του τότε ἐπισκόπου Κεφαλληνίας. Ὁμάδα ἀπὸ Κεφαλλῆνες πῆγε στὴ Βενετία, ὅπου κατηγόρησε τὸν Διονύσιο, ὅτι τάχα ἀναμιγνύεται σὲ ξένη δικαιοδοσία. Γιὰ τὶς διαμαρτυρίες αὐτὲς ὁ ἡγεμὼν τῆς Βενετίας, Νικόλαος Δαπόντε διέταξε τὸ 1581 τὸν προβλεπτὴν Ζακύνθου, Κονταρίνην, ὅπως «ὁ σεβ. Διονύσιος Σιγοῦρος παραιτηθῆ πάσης Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ὑπαγομένης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν Κεφαλληνίας – Ζακύνθου, ἀποδίδων τῷ αὐτῷ ἐπισκόπῳ... καὶ τὰ ὅσα... τῆς δικαιοδοσίας του εἶχεν ἰδιοποιηθῆ».

Ὁ Διονύσιος, παρ' ὅτι ἦταν διωρισμένος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην, ἐδήλωσε, ὅτι παραιτεῖται. Ἔτσι ἀπεφεύχθησαν τὰ σκάνδαλα καὶ οἱ φιλονικεῖες.

Τὸν ἄλλο χρόνο ἐξελέγη ἐφημέριος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου. Οἱ Ζακύνθιοι τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἀποκαλοῦσαν «πρόεδρο Ζακύνθου».

Ἡ ἀφωρισμένη

Ὁ Ἅγιος βρισκόταν στὴν πόλι Ζακύνθου ὅταν ἔτυχε ν' ἀνοίξουν ἓνα τάφο στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Νικολάου τῶν Ἑένων. Ἐλέγετο ἔτσι ὁ ναὸς διότι ἐκεῖ ἐνεταφιάζοντο οἱ

ξένοι. Ὁ ναὸς αὐτὸς εἶναι καὶ ἡ Μητρόπολις τῆς Ζακύνθου. Στὸν τάφο αὐτὸν ἐπρόκειτο νὰ ἐνταφιάσουν ἄλλο λείψανο. Μέσα στὸν τάφο βρῆκαν τὸ σῶμα μίας γυναικὸς ἀδιάλυτο. Αὐτὴ παρ' ὅτι εἶχε πολὺ καιρὸ πεθάνει, ἔμεινε ἄλυωτη διότι ἦταν ἀφωρισμένη. Οἱ συγγενεῖς τῆς παρεκάλεσαν μὲ δάκρυα τὸν Ἅγιο νὰ κάμῃ δέησι, νὰ διαβάσῃ συγχωρητικὴ εὐχὴ καὶ νὰ λυθῇ ἔτσι τὸ σῶμα.

Ὁ Ἅγιος λυπήθηκε τοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους. Τὰ βαθειὰ μεσάνυχτα μὲ τὸν διάκονό του καὶ τὸν ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ καὶ παρεκάλεσε νὰ βάλουν τὸ πτῶμα σ' ἓνα στασίδι τῆς Ἐκκλησίας. Ἐφόρεσε τὸ ἐπιτραχήλι, καὶ τὸ ὠμοφόριόν του. Προσευχόταν ἀρκετὴ ὥρα μὲ δάκρυα. Παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ λύσῃ τὸ δεμένο ἀπὸ τὸν ἀφορισμὸ σῶμα. Ἐνῶ ἀκόμη, ἐδιάβαζε τὴ συγχωρητικὴ εὐχὴ τὸ σῶμα σωριάστηκε κάμω καὶ διελύθη «εἰς τὰ ἕξ ὧν συνετέθη» σὲ χῶμα καὶ κόκκαλα. Τότε ἐπετίμησε αὐστηρὰ τὸν ἐφημέριο καὶ τὸν διάκονο, ἐφ' ὅσον ζῆ, νὰ μὴ τὸ ποῦν αὐτὸ σε κανένα. Παρόμοιο θαῦμα ἔγινε καὶ στὸ χωριὸ Καταστάριον.

Ἐπειτα ἀπεσύρθη στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναφωνήτριας. Συχνὰ ἐρχότανε στὴν πόλι καὶ σπάνια στὶς Στροφάδες. Στὸ Μοναστήρι βοηθοῦσε τὰ ἄπορα παιδιὰ νὰ μάθουν γράμματα καὶ τὰ καθοδηγοῦσε στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἐζῆσε μὲ ὁσιότητα καὶ ἀρετὴ, σφυρηλατώντας μὲ τοὺς

ἀγῶνες τοῦ τὸν φωτοστέφανο τῆς ἀγιότητος, μὲ τὸν ὁποῖον τὸν ἐστόλισε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἐκρυψε τὸν φονιά τοῦ ἀδελφοῦ του

Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἀρχειοφυλάκιον τῆς Βενετίας, ὑπῆρχε θανάσιμη ἔχθρα μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν Μονδίνων καὶ Σιγούρων. Ὁ Ἅγιος προσπάθησε νὰ τοὺς συμφιλιώσῃ, ἀλλὰ ματαίως. Ἀντιθέτως δημιουργήθηκαν φόνοι, διότι διηρέθησαν σὲ δύο παρατάξεις οἱ κάτοικοι. Σὲ μία ἀπ' αὐτὲς τὶς συμπλοκὰς ἐφόνευσαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἁγίου, Κωνσταντῖνον.

Ὁ φονιάς τρέχει, διωκόμενος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ τὴν ἀστυνομία. Ζητεῖ καταφύγιο σὲ ἐρήμους τόπους. Καταλήγει στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναφωνήτριας, ζητώντας ἄσυλο. Βέβαια δὲν ἤξερε, ὅτι ὁ Ἡγούμενος ἦταν ἀδελφὸς τοῦ θύματος. Ἐδῶ ζήτησε καταφύγιο.

Ὁ Ἅγιος εἶδε τόσο φοβισμένο τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἐρώτησε τί ἔχει. Ἐκεῖνος ὡμολόγησε, ὅτι καταδιώκεται ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ Σιγούρου, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε. Ὁ Διονύσιος, σὰν ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς λυπήθηκε πολὺ. Πειράχθηκε ἀφάνταστα, διότι ἦταν ὁ μόνος ἀδελφὸς ποὺ εἶχε. Ἐλᾶτε στὴ θέσι του. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὴν ταυτότητά του τὸν ἐρώτησε μὲ παράπονο:

-Ἄνθρωπε, σὲ τί σοῦ ἔφταιξε ἐκεῖνος ὁ καλὸς ἄρχοντας καὶ τὸν θανάτωσες ἄδικα;

Παρ' ὅτι πληγώθηκε ἡ καρδιά του, τοῦ πρόσφερε φαγητό, νερὸ καὶ τὸν συμβούλεψε. Προσπάθησε νὰ τὸν κάμῃ νὰ μετανοήσῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴν αἰώνια Κόλασι.

Σ' ὅλη του δὲ τὴ μετέπειτα ζωὴ προσπάθησε ὁ φονιάς διὰ τῆς μετανοίας νὰ ἐξιλεωθῇ. Ἀκολουθῶν τὸν ἔβγαλε στὸ γιαλὸ, κάτω ἀπὸ τὸ Μοναστήρι. Τοῦ ἔδωσε τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια, χρήματα καὶ τροφές, γιὰ τὸ ταξίδι, τὸν ἔβαλε μέσα σ' ἓνα πλοῖο καὶ τὸν ἐφυγάδευσε πρὸς τὴν Πελοπόννησο.

Πόση μεγάλη ἀνεξικακία εἶχε, γιὰ νὰ φερθῇ ἔτσι στὸ φονιὰ τοῦ ἀγαπημένου καὶ μόνου ἀδελφοῦ του!

Γιὰ τὴ ζωὴ του στὸ Μοναστήρι γράφει ὁ βιογράφος του τὰ ἐξῆς:

«Καθὼς λοιπὸν ἀνέβη μὲ τὸ σῶμα ὑψηλὰ ὁ Διονύσιος, πορευόμενος εἰς τὰ ὑψίβατα ἐκεῖνα ὄρη, τοιοῦτοτρόπως ὕψωσε καὶ τὸν νοῦν, ὅπως διόλου εἰς τὰ οὐράνια. Δὲν ἐφαντάζετο τίποτε ἄλλο, εἰμὴ μόνον τὸ ἀσύγκριτον κάλλος τῆς Τρισυλίου Θεότητος. Καὶ τόσον ἐλέπτυνε τὴν ψυχὴν του μὲ τὰς νοερὰς θεωρίας, ὥστε δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι ἐγίνε ὅλος οὐράνιος. Ἀφήνω διηγούμενος τὰς παθοκτόνους νηστείας, τὰς νυχθημέρους προσευχάς, τὰς χαλεπὰς καὶ

σωματοτιμωρητικὰς χαμευνίας... Δὲν λέγω τὴν ἀσχόλαστον ἐλεημοσύνην, διὰ τῆς ὁποίας ἐφαίνετο μία βρύσις ἀέναος, ποτίζουσα δαψιλῶς τοὺς διψασμένους πένητας, ἔχων τὴν συνήθειαν κάθε χρόνον, πρὸς τὸ Ἅγιον Πάσχα, νὰ στέλλῃ μίαν μεγάλην λέμβον τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὴν πόλιν, φορτωμένην ἀπὸ σιτᾶρι, ὄσπρια, ἄρνια, ἐρίφια καὶ ἄλλα βρώσιμα, νὰ τὰ διαμοιράζουν εἰς τοὺς πτωχοὺς κυρίως, κατὰ τὴν παραγγελίαν του».

Ἡ κοίμησί του

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἁγίου ἔτσι συνέχισε μέχρι τέλους. Σὲ βαθιὰ γεράματα αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτὸν του, ὅτι ἐπλησίαζε ὁ καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ. Ἐφάνέρωσε τοῦτα στὰ πνευματικὰ του παιδιά, τὰ ὁποῖα θρηνοῦσαν τὴν στέρησι τοῦ Γέροντά τους. Ἔτσι δεόντως, προετοιμασμένος, παρέδωσε τὴν ἀγία του ψυχὴ στὰ χέρια τοῦ Πλάστου, τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1622, εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν. Ὅλη τὴν περιουσία του τὴν ἄφησε στὸ μοναστήρι.

Τελευταία του ἐπιθυμία ἦταν νὰ τὸν ἐνταφιάσουν στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Γεωργίου Στροφάδων, ὅπου ἔγινε μοναχός. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Μετὰ τριετίαν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν του λειψάνων. Εὐρέθη ὀλόσωμος καὶ μὲ εὐωδίαν. Γι' αὐτὸ τὸ ἐναπέθεσαν στὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ καὶ ὕστερα ὄρθιον στὸ δεσποτικόν. Ὁ Ἱστορικὸς Φερράρι, στὸ ἔργο του

«Ἱστορικαὶ σημειώσεις», ἀναφέρει, ὅτι διελθὼν ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «εἶδε τὸ ἅγιον λείψανον ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου ἀκέραιον, ἐκτὸς δύο ὀδόντων καὶ τοῦ ἄκρου τῆς ρινός».

Ἀνακηρύσσεται Ἅγιος

Τὰ θαύματα, ποὺ ἐπιτέλεσε ὁ ἅγιος ζωντανὸς καὶ μετὰ θάνατον εἶναι πολλά. Ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια, μετὰ τὸν θάνατόν του, εἶχεν ἐπιβληθῆ στὴ συνείδησι τῶν Χριστιανῶν ὡς ἅγιος. Χωρὶς ἐπισήμως νὰ τὸν ἔχη ἀνακηρύξει ἡ Ἐκκλησία, οἱ πιστοὶ τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν τιμοῦσαν ὡς Ἅγιον. Συνέβη κάτι παρόμοιο καὶ μετὰ τὸν νεοφανέντα Ἅγιο Νεκτάριο.

Τὸ 1703 οἱ μοναχοὶ τῶν Στροφάδων ἀποστέλλουν ἐπιτροπὴ μετὰ δύο πατέρες τῆς Μονῆς στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἔφεραν μαζὺ τους καὶ πολυσέλιδη ἀναφορὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ζακύνθου – Κεφαλληνίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξετίθεντο λεπτομερῶς τὰ τῆς ζωῆς καὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου. Τὴν ἀναφορὰν ὑπέγραψε ὁ ἐπίσκοπος Τιμόθεος καὶ ὁ ἡγούμενος τῶν Στροφάδων, Ἄνθιμος Κοριανίτης. Μετὰ αὐτὴ ἐπρότειναν τὴν ἀνακήρυξι τοῦ Διονυσίου σὲ ἅγιο.

Πράγματι, ὁ Πατριάρχης ἐξέδωκε ἓνα ἐκτενὴ συνοδικὸν τόμον, ὁ ὁποῖος ἐχωρίζετο σὲ τρία μέρη. Στὸ πρῶτο μέρος ἐκτίθεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς Ἐκκλησίας νὰ τὸν τιμᾷ ὡς Ἅγιο. Εἰς τὸ δεῦτερο μέρος ἐκτίθεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου. Εἰς δὲ τὸ τρίτον μέρος

καθορίζεται ἡ ἀγιωνυμία καὶ ἡ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου εἰς τὴν Μονὴν Μεταμορφώσεως στὶς Στροφάδες. Ὁ τόμος φέρει χρονολογίαν 1703 καὶ ἔχει τὴν ὑπογραφὴν δέκα συνοδικῶν.

Μετάθεσι τοῦ ἱεροῦ λειψάνου στὴ Ζάκυνθο

Μετὰ τὸν πόλεμο ποὺ ἔγινε μεταξὺ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Βενετῶν τὸ 1716, ὁ Τούρκος ναύαρχος Χοτζᾶ Πασᾶς ἀπειλήσεν τὴ Ζάκυνθο, ὅτι θὰ τὴν κατέστρεφε ἂν δὲν ὑπετάσσετο στὸ Σουλτάνο. Οἱ Πατέρες τῆς Μονῆς ἔκρυψαν τὰ πολύτιμα κειμήλια καὶ τὸ Ἱ. Λείψανο μέσα σὲ μία σπηλιά, ἐπειδὴ φοβήθηκαν, μήπως λεηλατηθῆ καὶ τὸ Μοναστήρι. Εὐτυχῶς οἱ Τούρκοι νικήθηκαν καὶ ἔφυγαν. Μία ὅμως μοίρα ἀπὸ ἑπτὰ πλοῖα ἤλθαν στὸ Μοναστήρι καὶ τὸ λεηλατοῦσαν ἐπὶ τέσσαρες ἡμέρες.

Πολλοὺς μοναχοὺς ἐφόνευσαν καὶ τέλος ἔκαψαν τὰ σώματά τους. Τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου δὲν τὸ ἐπείραξαν, παρὰ μόνον τέσσερις χριστιανοὶ τοῦ πληρώματος τοῦ ἔκοψαν τὰ δύο χέρια καὶ τὰ ἐτεμάχισαν σὲ τέσσερα μέρη. Ὁ ἀρχηγὸς σκέφθηκε, ὅτι τὰ χέρια αὐτὰ θὰ εἶχαν ἀξία. Τὰ πῆρε ἀπὸ ἐκείνους καὶ τὰ ἐπώλησε τὸ μὲν ἓνα στὸν ἐπίσκοπο Χίου Ἀγαθάγγελο, τὸ δὲ ἄλλο σὲ ἓνα εὐσεβῆ μοναχὸ Ἀκάκιο. Αὐτοὶ ἀργότερα τὰ ἐπέστρεψαν στὶς Στροφάδες. Τὸ ἀριστερὸ χέρι εὐρίσκεται στὴ Μονὴ τῆς παναχράντου στὴν Ἄνδρο.

Μετὰ τὴν λεηλασίαν πέντε μοναχοὶ ἐπεβιβάσθησαν τοῦ Δαλματικοῦ πλοίου «Ἅγιος Ἀντώνιος» καὶ μετὰ τὸ Ἰ. Λεῖψανο ἦλθαν εἰς τὴν Ζάκυνθο τὴν 22αν Αὐγούστου τοῦ 1717. Τὸ σκηνώμα ἐναπετέθη εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν Ναόν. Ἀπὸ τότε ἡ κοινότης τῆς Ζακύνθου ἐνεκήρυξε τὸν Ἅγιον Πολιοῦχον τοῦ νησιοῦ, ἀντὶ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, πού εἶχαν προηγουμένως. Τὴν 24ην Αὐγούστου ὥρισεν ὡς ἐπέτειον τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου. Ἡ λιτανεὶα τῆς ἰδίας ἡμέρας καθιερώθηκε ἀργότερα κατὰ τὸ 1901, ἐπὶ ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου Διονυσίου Πλέσα.

Θαύματα μετὰ τὴν κοίμησιν

Ἀπὸ τότε πού ἐκοιμήθη ὁ Ἅγιος μέχρι σήμερον ἐπετέλεσε ἀναρίθμητα θαύματα. Ἀνθρώπινες πονεμένες ὑπάρξεις ἔρχονται μπροστὰ εἰς τὸ σκηνώμα τοῦ Ἁγίου καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ τοὺς κάνη καλά. Ἔβρουν τὴν παρρησίαν, πού ἔχει εἰς τὸ Θεόν. Γι' αὐτὸ μετὰ ἐπιμονὴν καὶ πίστην εἰς τὴν Παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ ζητοῦν τὴν ἰατρειάν τους.

Τὸ λάδι τῆς κανδήλας τοῦ Ἁγίου

Ἐν τῷ Μοναστήρι ἔτυχεν νὰ εἶναι κάποιος ξένος δαιμονιζόμενος. Βλέποντας οἱ Πατέρες τὸν ἄνθρωπον νὰ βασανίζεται ἀπὸ τὸ πονηρὸ πνεῦμα, πῆραν λάδι ἀπὸ τὴν κανδήλαν τοῦ Ἁγίου. Τὸν ἔχρισαν μετὰ αὐτὸ καὶ διάβασαν τοὺς ἐξορκισμοὺς τοῦ Μ. Βασιλείου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγο ὁ ἄνθρωπος ἔγινε καλὰ καὶ

ἐπέστρεψε σὸ σπίτι του. Ἐδόξαζε τὸ Θεὸ καὶ εὐχαριστοῦσε τὸν Ἅγιο πὺν τὸν ἀπάλλαξε ἀπὸ τὸ φοβερὸ δαιμόνιο.

Ξαναμπαίνει μόνος του στὴ λάρνακα

Στὸ Μοναστήρι ἦταν Ἡγούμενος ὁ Δανιήλ. Ἦταν καλὸς καὶ σεμνός. Ἀργότερα ἔγινε καὶ ἐπίσκοπός της περιοχῆς. Αὐτὸν τὸν ἐβασάνιζε κάποια ἀμφιβολία σχετικὰ μὲ τὴν ἀγιότητα τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἔλεγε πολλές φορές μὲ τὸ μυαλό του:

-Ἄραγε ὁ Διονύσιος νὰ εὑρίσκεται σὸ χορὸ τῶν Ἁγίων, ὅπως ἐμεῖς τὸν τιμοῦμε ἢ ὄχι;

Αὐτὴ ἡ σκέψη, εἶπαμε τὸν βασάνιζε πολὺ. Μία μέρα ὅμως στὸν ὕπνο τοῦ βλέπει τὸν ἐκκλησιάρχη νὰ τοῦ χτυπᾷ τὴν πόρτα καὶ νὰ ζητᾷ τὴν εὐλογία του, γιὰ νὰ σημάνη τὸν Ὅρθρο. Μετὰ ἀπὸ ὀλίγη ὥρα ξύπνησε καὶ νόμισε, ὅτι πραγματικὰ εἶχε δώσει τὴν ἄδεια νὰ σημάνη. Κατηγοροῦσε δὲ τὸν ἑαυτὸ του, γιὰ τὸν πῆρε ὁ ὕπνος καὶ ἄργησε νὰ πάη στὸν Ὅρθρο.

Ντύνεται βιαστικὰ καὶ κατεβαίνει στὴν Ἐκκλησία. Μόλις ὅμως ἔφθασε ἀπέναντι ἀπὸ τὴ λάρνακα, βλέπει ὄρθιο τὸν Ἅγιο ἐν μέσῳ δύο ἱερέων λευκοφορεμένων καὶ δύο ἱεροδιακόνων. Τὰ χέρια του ὁ Ἅγιος τὰ εἶχε ἀκουμπισμένα πάνω στοὺς ὄμους τους. Οἱ διάκονοι ἔντυναν τὸν Ἅγιο μὲ τὴν ἀρχιερατικὴν του στολήν. Ἐνας δὲ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς λέγει στὸν Ἡγούμενο:

Πείσθηκες τώρα ἢ ἀκόμα ἀμφιβάλλεις;

Ταράχθηκε ὁ Ἡγούμενος ἀπὸ τὸ ὄραμα, φοβήθηκε καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ Ναό.

Μετάνοιωσε ὅμως καὶ ξαναγύρισε νὰ ἰδῆ, ἂν πραγματικὰ τοῦτο ἦταν ἀληθινό. Στὴν πόρτα φθάνοντας, βλέπει τὸν Ἅγιο νὰ σύρεται μόνος του καὶ νὰ μπαίνει στὴν ἴδια τὴ λάρνακα.

Τρομαγμένος γυρίζει στὸ κελλί του καὶ ἀναφέρει τοῦτο στοὺς πατέρες. Ὅλοι ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ στερεώθηκαν στὴν πίστη, ὅτι ὁ Ἅγιος συνευφραίνεται μὲ τοὺς λοιποὺς Ἁγίους στὸν Οὐρανό. Ζητώντας κατόπιν συγνώμη γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία του ὁ Ἡγούμενος, ἔγινε στὸ ἐξῆς θερμότερος κήρυκας τῆς ἀγιότητος καὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.

Ἀνέστησε τὸ νεκρὸ παιδί

Κάποιο ἀνδρόγυνο ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο εἶχε παντρευτεῖ πρὸ δέκα ἐτῶν καὶ δὲν εἶχαν ἀποκτήσει παιδί. Γι' αὐτὸ παρεκάλεσαν τὸν Ἅγιον νὰ τοὺς δώσει παιδί, μὲ τὴν ὑπόσχεση νὰ τὸ βαπτίσουν στὴν Ἐκκλησία του, στὴ Ζάκυνθο. Τότε δὲ εἶδε στὸ ὄνειρό της ἡ γυναίκα τὸν Ἅγιο, ὁ ὁποῖος τῆς εἶπε:

-Τί θέλεις ἀπὸ μένα; Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν προσευχή σου καὶ αὐτὸ ποὺ ποθεῖς θὰ σοῦ δοθῆ γρήγορα.

Πράγματι, ἡ γυναίκα ἀπέκτησε ἕνα γυιὸν χαριτωμένον. Μὲ αὐτὸ οἱ γονεῖς ἔγιναν πολὺ εὐτυχισμένοι καὶ ὅλοι οἱ συγγενεῖς τους ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον Διονύσιον.

Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ πέντε μῆνες ἀπὸ τὴ γέννησι τοῦ παιδιοῦ, ἐτοιμάσθησαν νὰ πᾶνε στὴ Ζάκυνθο, γιὰ νὰ κάνουν τὸ τάμα τους. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἄνεμος ἦταν ἀντίθετος καὶ τὸ πλοῖον ἐμποδίστηκε νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἀρρώστησε βαρεῖα τὸ παιδί τους. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν τοὺς ἐσταμάτησε καὶ ἀνεχώρησαν, μόλις σταμάτησε ἡ κακοκαιρία. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅταν ἦσαν λίγο μακρὰ ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο ἕως τρία μίλια, τὸ ἀγαπημένο τους παιδί ἀπέθανε. Μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κάθε ἕνας τὰ κλάματα καὶ τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυσαν οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ γονεῖς. Ὁ δὲ ἀέρας ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὶς πένθιμες φωνές τους.

Ἐπὶ τέλους ἀγκυροβόλησε τὸ πλοῖο στὸ λιμάνι κατὰ τὸ ἀπόγευμα. Τὴν ἐπομένη δὲ ἡμέρα τὸ πρωί, παρ' ὅλον ποὺ ἦσαν ἀποθαμένο τὸ παιδί τους, θέλησαν νὰ τὸ προσφέρουν στὸν Ἅγιο οἱ ἀγαθοὶ καὶ ἀτυχεῖς ἐκεῖνοι γονεῖς.

Ἐπῆγαν, λοιπόν, τὸ ἀποθαμένο παιδί τους στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου, ἀκολουθούμενοι ἀπὸ πολλοὺς χριστιανούς. Ἀπέθεσαν τὸ πῶμα του κοντὰ στὴν Λάρνακα τοῦ Ἁγίου. Ἐκλαιγαν καὶ ἔλεγαν:

-Ἄγιε Διονύσιε, ἐχάσαμε τὸ παιδί μας ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας. Ἀλλὰ τὸ φέραμε, ἔστω καὶ νεκρὸ σὲ σένα. Τότε ξαφνικά, ὦ τοῦ θαύματος! τὸ παιδάκι ἄνοιξε τὰ μάτια του, ἔκλαιγε καὶ ζητοῦσε τὴ μητέρα του! Μόλις εἶδαν τὸ θαῦμα ὅλοι, ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ, γονάτισαν καὶ ἐφώναζαν τὸ «Κύριε, ἐλέησον». Ἡ λυπημένη μητέρα του, βλέποντας τὸ παιδί της ξαναζωντανεμένο, ἐνῶ ἐπὶ δεκαοκτὼ ὥρες ἦταν νεκρὸ, λιποθύμησε καὶ ἔμεινε σὰν νεκρή. Ἐπειτα, μόλις συνῆλθε, τὸ ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά της. Κατόπιν τὸ ἐβάπτισε καὶ τὸ ὠνόμασε Διονύσιο. Ἐπειτα ἔφυγαν εὐχαριστημένοι καὶ χαρούμενοι οἱ εὐλαβεῖς ἐκεῖνοι γονεῖς. Ἐδόξαζαν τὸν Θεὸν καὶ ἐκήρυτταν παντοῦ αὐτὸ τὸ ἐκπληκτικὸ θαῦμα. Εὐγνωμονώντας δὲ ὁ Διονύσιος δὲν ἔλειπε ποτὲ στὴ γιορτὴ τοῦ Ἁγίου, ὅπου ἔφερνε σὰν τάμα τὸ κερί του καὶ τὸ λιβάνι του.

Ἐμπόδισε τὴ δέηση γιὰ τὸν προτεστάντη

Τὸ 1820 στὶς 17 Δεκεμβρίου, ἐγένετο ἡ περιφορὰ τοῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου μέσα στὴν πόλιν τῆς Ζακύνθου. Ἐπρεπε νὰ περάσῃ κοντὰ ἀπὸ τὴν πλατεία τῶν Ἁγίων Πάντων, ὅπου ὑπῆρχε τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἁγγλου ἀρμοστοῦ Θωμᾶ Μέλταν. Θὰ ἐγίνοντο τὰ ἀποκαλυπτῆρια. Ἐπρόκειτο ἐκεῖ γι' αὐτὸν τὸν Προτεστάντη, τὸν αἰρετικό, νὰ γίνῃ προσευχὴ καὶ δέησις. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται. Ὁ Ἅγιος ἔκαμε τὸ θαῦμα του καὶ δὲν ἔγινε ἡ προσευχὴ. Διότι τὴ νύχτα ἔγινε μεγάλος σεισμὸς καὶ τὸ πρωὶ ἔπεσε μεγάλο

καλάζι και φοβερή βροχή, που έμποδίζανε να γίνη ή τελετή. Τότε αναγκάσθηκαν να φέρουν και να θέσουν τὸ Ἅγιο Λείψανο στὴν Ἐκκλησία τῆς Φανερωμένης. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλίας ἦτο ὁ συνταγματάρχης Ρὸς. Τὸν συνόδευε δὲ και κάποιος Ἄγγλος ναύαρχος. Ἐπῆγε ὁ Ρὸς στὴν Ἐκκλησία τῆς Φανερωμένης και διέταξε να μὴ μείνη κανεὶς μέσα παρὰ μόνο ἐκεῖνος, ὁ ναύαρχος και οἱ ἐπίτροποι. Ἔκαμε τὴν προσευχὴ του γονατιστὸς και μὲ μεγάλην συγκίνηση ἔβαλε στὰ πόδια τοῦ Ἁγίου Λειψάνου τὸ χρυσὸ ἐγκόλπιο, τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχαν δώσει οἱ κάτοικοι τῆς Λευκάδος για τὴν καλὴν του διοίκησιν και για τὰ καλὰ που ἔκαμε. Ὑπάρχει ἀκόμη και σήμερα αὐτὸ ἐπάνω εἰς τὸ Ἅγιο Λείψανο, ὡς ἀπόδειξις για τὸ θαῦμα, που ἔγινε.

Βλέπει ὁ τυφλὸς τσαγκάρης

Ἐνας τσαγκάρης ὀνομαζόμενος Παναγιώτης Καλουτζόπουλος, ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο, ἔτρεφε τὴν οἰκογένειά του με τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του. Ἔμεινε δὲ ἐντελῶς ἀόμματος. Ἡ γυναίκα του ὄμως τοῦ εἶπε να παρακαλέσῃ τὸν Ἅγιο, για να μπορέσῃ να ξαναδῆ. Τότε, αὐτὸς ἔβαλε στὰ χέρια του τὴν Εἰκόνα τοῦ Ἁγίου και τὴν φιλοῦσε με στεναγμοὺς ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς του και τοῦ ζητοῦσε τὴν βοήθειά του.

Τὴν 14ην ὄμως τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου βλέπει στὸ ὄνειρό του τὸν Ἅγιον, σὰν Δεσπότην, ντυμένο με τὸν

ἐπανωμανδύαν του. Ὁ Δεσπότης τὸν ἐπλησίασε, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ δεξι χέρι καὶ τοῦ λέγει:

-«Κουράγιο παιδί μου. Νὰ πιστεύῃς στὸ Θεὸ καὶ σὲ τρεῖς μέρες θὰ ἔχεις τὸ φῶς σου καὶ θὰ γίνῃς καλά, ἀλλὰ νὰ μὴ τὸ φανερώσῃς αὐτὸ σε κανένα, ἕως ὅτου γίνῃς ἐντελῶς καλά». Μόλις τοῦ εἶπε αὐτὰ ἔγινε ἄφαντος.

Ὅταν ξύπνησε ὁ τυφλὸς Παναγιώτης διηγήθηκε τὸ ὄνειρο στὴν γυναῖκα του, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως νὰ μὴ τὸ πῆ σε κανένα. Ἐζήτησε κατόπιν τὴν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότη Αἰγίνης Διονυσίου καὶ τὴν ἀσπάσθηκε μὲ μεγάλο σεβασμὸ. Στὸν ἑσπερινὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου, μόλις ἄκουσε τὸν πρῶτον κανονιοβολισμὸν, θυμήθηκε τὸ ὄνειρο, πού εἶδε. Γονάτισε πάνω στὸ στρῶμα του μὲ τὴν βοήθειαν τῆς γυναῖκας τοῦ παρακαλοῦσε μὲ δάκρυα τὸν Ἅγιον. Ἐγινε τότε τὸ θαῦμα καὶ εἶδε ὀλίγον:

Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωί, τὴν δεκάτην ἐβδόμην του μηνὸς Δεκεμβρίου, γιορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου καὶ γίνεται ἡ Λιτανεία τοῦ ἁγίου Λειψάνου στὴν πόλι τῆς Ζακύνθου. Ὅταν περνοῦσε τὸ Ἅγιον Λείψανον κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρρώστου, σηκώθηκε αὐτὸς ἀπὸ τὸ κρεβάτι βοηθούμενος καὶ ἀπὸ τὴν γυναῖκα του. Τότε καὶ οἱ δύο ἐγονάτισαν καὶ ἔκαμαν θερμὴν προσευχὴν στὸν Ἅγιον. Καί, ὦ! τοῦ παραδόξου θαύματος! Δὲν εἶχε προχωρήσει οὔτε τριάντα βήματα

ἡ Λιτανεία καὶ ὁ τυφλὸς εἶδε πλέον καλὰ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον Διονύσιον, ποὺ τὸν ἔκαμε καλὰ.

Ἀνοίγει ἡ λάρνακα μόνη τῆς γιὰ νὰ προσκυνήσουν οἱ ναυαγοὶ

Μία μέρα ἦταν κάποιο πλοῖο ἔξω ἀπὸ τὸ νησι τῆς Ζακύνθου καὶ ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῇ ἀπὸ τὴν μεγάλην τρικυμίαν. Τρεῖς ἀπὸ τοὺς ναῦτες ρίχτηκαν μὲ ὄρμη μέσα σὰ κύματα καὶ παρεκάλεσαν νὰ τοὺς βοηθήσῃ ὁ Ἅγιος Διονύσιος. Πραγματικὰ τότε ὁ Ἅγιος φανερώθηκε σ' αὐτούς, ἠσύχασε τὴν δύναμιν τῶν κυμάτων καὶ τοὺς ἐπῆγε κολυμβώντας στὴ Ζάκυνθο. Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὸ τὸ θαῦμα ἀμέσως, παρ' ὄλο ποὺ ἦταν βρεγμένοι καὶ κουρασμένοι, πήγανε στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Ἅγιο, ποὺ τοὺς ἔσωσε.

Ζήτησαν ἐκεῖ νὰ ἀνοίξουν τὴν ἱερὴ Λάρνακα, γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὸ Ἅγιο Λεῖψανο. Ἦθελαν νὰ βρέξουν μὲ τὰ δάκρυά τους ἀπὸ εὐγνωμοσύνη τὰ πόδια τοῦ Ἁγίου. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἔλειπε ὁ ἐφημέριος, ποὺ κρατοῦσε τὰ κλειδιά τῆς λάρνακας καὶ θὰ ἔφευγαν χωρὶς νὰ προσκυνήσουν. Τότε ἀκούγεται ἓνα τρίξιμο καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἄνοιξε ἡ ἱερὰ Λάρναξ αὐτομάτως. Μπροστὰ στὸ θαῦμα αὐτὸ ὅλοι ποὺ ἦσαν ἐκεῖ, οἱ Ὀρθόδοξοι ἔμειναν κατάπληκτοι. Οἱ ναῦτες ἐφίλησαν τὰ πόδια τοῦ Ἁγίου μὲ μεγάλην κατάνυξιν

καὶ κατόπιν ἔκλεισε πάλιν ἡ Λάρναξ αὐτομάτως. Βγῆκαν οἱ ναῦτες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ διαλαλοῦσαν τὸ θαῦμα αὐτὸ σε ὅλο τὸν κόσμον.

Ἡ τυφλὴ καὶ καμπουριασμένη

Κατὰ τὸ ἔτος 1841 ἀρρώστησε ἀπὸ βαρεῖα ἀρρώστεια τῶν ματιῶν ἡ κόρη τοῦ σπαρτιάτου Εὐστρατίου Ἰατρίδου. Ὀνομαζόταν Αἰκατερίνη καὶ ἔμενε στὴν Ζάκυνθο. Μεταχειρίσθηκε ὅλα τὰ μέσα τῆς ἰατρικῆς, ἀλλὰ δὲν εὗρηκε καμμίαν γιαιρεία. Τούναντιον ἐχειροτέρευσε τὸ κορίτσι αὐτὸ καὶ ἐκαμπούριασε ἕως τὰ γόνατα. Τότε ὁ πατέρας τῆς κοπέλας ἀπελπίσθηκε καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήσῃ ὁ Ἅγιος Διονύσιος. Κατὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου, τότε ποὺ γίνεται ἡ Λιτανεῖα τοῦ Ἁγίου Λειψάνου, τύλιξε μὲ ἓνα σεντόνι τὴν τυφλὴν κόρην του καὶ τὴν ἔφερε στὸν δρόμον ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ θὰ περνοῦσε ἡ Λιτανεῖα.

Γονατιστὸς ἐκεῖ, αὐτὸς παρακαλοῦσε τὸν Ἅγιον μὲ ζεστὰ δάκρυα. Πράγματι, πέρασε ἡ Λάρνακα μὲ τὸ Ἅγιο Λεῖψανο ἐπάνω ἀπὸ τὸ τυφλὸ κοριτσάκι. Τύλιξε κατόπιν πάλιν ὁ πατέρας του μὲ τὸ σεντόνι τὸ ἄρρωστο κορίτσι του καὶ τὸ ἔφερε σὸ σπίτι του. Τότε, ὦ τοῦ θαύματος! ξαναεῖδε τὸ φῶς τῆς ἡ Αἰκατερίνη. Καὶ δὲν γιαιρεύτηκαν μόνον τὰ μάτια τῆς, ἀλλὰ καὶ ὅλον τῆς τὸ σῶμα.

«Εὐλογημένε σήκω καὶ ἄνοιξε»

Κάποιος ἄλλος, ὀνόματι Ἰωάννης Μποφαρδιός, ποῦ ἦτο ἀπὸ τὸ προάστειον Πόχαλιν, εἶχε πιασθῆ καὶ ἐβαστάζετο ὄρθιος μὲ δύο δεκανίκια. Ὅταν ἦταν ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου, πῆγε μὲ δυσκολία τὸ ἀπόγευμα στὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου διὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ, νὰ τὸν λυπηθῆ, καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐχειροτέρευσε ἡ κατάστασις του δὲν μπόρεσε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ μείνῃ ὅλη τὴν νύκτα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου μοναχός του. Ὅταν τὴν νύκτα ἐκτύπησαν οἱ Καλόγεροι τὴν πόρτα καὶ αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ σηκωθῆ νὰ ἀνοίξῃ, ἄκουσε νὰ βγαίνῃ μία παράξενη φωνὴ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Λάρνακα καὶ νὰ τοῦ λέγῃ:

-«Εὐλογημένε, σήκω καὶ ἀνοίξε».

Τότε δυνάμωσε ὀλίγον καὶ ἀκουμπώντας στὰ στασιδία, ἀνοίξε τὴν πόρτα. Τὸ πρωὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀπεφάσισε μὲ τὴν βοήθεια τῶν δυὸ μπαστουινῶν του νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι του στὴν Πόχαλιν. Πηγαίνοντας ὅμως, κατάλαβε ὅτι ἄρχισε νὰ ἀναλαμβάνῃ τὶς δυνάμεις του. Καὶ ὅταν ἔφθασε στὸ σπίτι του, ἦταν πᾶν τελείως καλά.

Ὁ σεληνιασμένος καπετάνιος

Κάποιος Νικόλαος Ντιρλῆς ποῦ ἦρχετο μὲ ἓνα μικρὸ πλοῖο στὴν Ζάκυνθο, ἔπασχε ἀπὸ σεληνιασμό. Ὅταν δὲ ἐπλησίασε τὸ πλοiάριο στὴν Ζάκυνθο καὶ ὁ ἄρρωστος εἶδε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου, τὸν

παρακάλεσε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γίνῃ καλὰ καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἔγινε ἀμέσως καλὰ.

Ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος

Ἐνας Ἄγγλος πλοίαρχος εἶχε ἀγκυροβολήσῃ στὸν ὄρμον τοῦ Κεριοῦ τῆς νήσου Ζακύνθου, ἐπειδὴ ἦταν μεγάλη τρικυμία αὐτὴν τὴν ἡμέρα. Εἶδε ὅμως ἐκεῖ τὸν Νικόλαον Κουτσουκέλην, φύλακα τοῦ Ὑγειονομικοῦ νὰ προσεύχεται γονατιστός. Τὸν ἐρώτησε καὶ ἔμαθε, ὅτι προσεύχεται στὸν Ἅγιο Διονύσιον.

-«Μπορῶ, τοῦ εἶπε καὶ ἐγὼ νὰ τὸν παρακαλέσω γιὰ νὰ σωθοῦμε;».

-«Καὶ γιὰτί ὄχι; Τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ἐβγαλε λοιπὸν τότε τὸ πηλίκιον τοῦ ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος καὶ παρεκάλεσε τὸν Ἅγιο. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐκόπασε ἀμέσως ἡ τρικυμία καὶ ἔγινε γαλήνη. Ὅταν ἔφθασε στὴν Ζάκυνθο ἔκαμε δῶρο ἓνα ἀσημένιον κανδήλι. Ὅσάκις μάλιστα ἐρχόταν στὴν Ζάκυνθο, δὲν ἐξεχνοῦσε νὰ προσφέρῃ στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου ἀρκετὰς λαμπάδες.

Ευπνᾶ τὸν νεωκόρο

Τὸ 1849 ὁ νεωκόρος Ἰλαρίων Γκερπέσης τρεῖς φορές εἶδε στὸ ὄνειρόν του τὸν Ἅγιον. Τὴν δὲ τετάρτην φορὰν εἶδε τὸν Ἅγιον νὰ τὸν σύρῃ ἀπὸ τὸ μπράτσο του καὶ νὰ τοῦ λέγῃ:

-«Σήκω». Τότε εκείνος ξύπνησε, παίρνει τὰ κλειδιά τῆς Ἐκκλησίας, ἀνοίγει καὶ βλέπει νὰ καίγεται τὸ κουτὶ τῆς Ἐλεημοσύνης, στὸ ὁποῖον μετεδόθη ἡ φωτιὰ ἀπὸ μίαν λαμπάδα, ποὺ τὴν ἐξέχασαν ἀναμμένην.

Ἔσβησε, ἀμέσως τὴ φωτιὰ καὶ εὐχαρίστησε τὸν Ἅγιο.

Τὸ καρκούνι

Κάποτε τὴν 16ην τοῦ Δεκεμβρίου ἐγένετο ὁ Ἑσπερινός. Τὴν ὥρα ποὺ ἔλεγαν τὸ «Φῶς ἰλαρὸν» κροτοῦσαν τὰ καρκούνια. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ μπῆκε στὴν κοιλιὰ ἐνὸς παιδιοῦ, ὀνόματι Χρήστου Σεμιτέκλου, ἀπὸ τὸ Ποχάλειο. Ἐπειτα ἀπὸ εἴκοσι ἡμέρες αἰσθάνθηκε τὸ παιδί δυνατοὺς πόνους στὴν κοιλιὰ του καὶ ὦ τοῦ θαύματος, τὸ κακὸ ποὺ ἔπαθε βγῆκε ἀπὸ τὸ συνηθισμένο μέρος, διότι αὐτὸς παρακαλοῦσε πάντοτε τὸν Ἅγιον νὰ τὸν βοηθήσῃ. Δὲν ὑπῆρχαν τότε νοσοκομεῖα καὶ τὰ μέσα δι' ἐγχειρήσεις καὶ κατέφυγαν μόνον στὸν Ἅγιο. Αὐτὸς ἦταν ὁ γιατρός τους σὲ κάθε ἀρρώστιά τους.

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὑποδέχεται τὸν Ἅγιον Νεκτάριο

Ὅταν ἐπῆγε ὁ Ἅγιος Νεκτάριος στὴν Αἴγινα καὶ ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο, γιὰ νὰ πάη στὴ Μονή, ὅπου ἐγκατεστάθη ὀριστικῶς, τότε συνάντησε στὸ δρόμο τὸν Ἅγιο Διονύσιο Αἰγίνης. Αὐτὸς, ὡς γνωστόν, ὑπῆρξε ἄλλοτε Ἐπίσκοπος Αἰγίνης καὶ τώρα τὸ λείψανό του διατηρεῖται ἄθικτο στὴν Ζάκυνθο. Στὴν Αἴγινα σώζεται

ἀκόμη τὸ ἐκκλησάκι καὶ τὸ κελὶ του. Σ' αὐτὸ ἀσκήτευε, ὅταν ἦτανε Δεσπότης Αἰγίνης.

-Ἔλα Νεκτάριε, τοῦ εἶπε. Σὲ περιμένω. Πίσω του, ὅμως στεκόταν ἓνας στρατιωτικός. Ἐρωτᾷ ὁ Νεκτάριος τὸν Ἅγιο Διονύσιον:

-Καὶ ὁ Ἀδελφὸς ποιὸς εἶναι;

-Εἶναι ὁ Μηνᾶς, τοῦ ἀπαντᾷ. Καὶ αὐτὸς ἐδῶ μένει.

Αὐτὸ βέβαια διαδόθηκε κατόπιν παντοῦ. Ὁ δὲ Ἅγιος Νεκτάριος, ποῦ ἦτανε ξένος πρὸς τὴν Αἶγινα, ρώτησε τοὺς ντόπιους:

-Ἐχετε ἐδῶ κανένα Ναὸ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ;

-Ὅχι, Σεβασμιώτατε, τοῦ ἀπάντησαν. Μόνον ἓνα ἐρημοκκλήσι εἶναι κάπου πολὺ μακριά.

-Καὶ ποῦ εἶναι αὐτό; Τοὺς ρώτησε πάλιν.

-Εἶναι ἀπάνω ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαρίνα καὶ κοντὰ στὸ Μεσαγρό. (Ἦταν κοντὰ στὸν ἀρχαῖον ναὸν τῆς Ἀφαιίας).

Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ δύο χρόνια, μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν του, ἐπῆρε ὁ Ἅγιος δύο ἀδελφές, λιβάνι, κεριὰ καὶ λάδι. Καὶ ἓνα πρωὶ ξεκίνησαν μὲ ζῶα νὰ βροῦν τὸ ἄγνωστο ἐκκλησάκι. Πράγματι, τὸ βρῆκαν. Ἦτανε μικρούτσικο καὶ ἐγκαταλελειμμένο. Σ' αὐτὸ κατέφυγαν ἐν καιρῷ βροχῆς καὶ κακοκαιρίας οἱ

ποιμένες. Ἄναβαν ἐκεῖ φωτιά, ἔβαζαν καὶ τὰ ζῶα τους μέσα. Ὁ Ἅγιος μπήκε στὸ Ἱερὸ καὶ προσευχήθηκε ἐπὶ πολλὴν ὥρα. Ὅταν τελείωσε καὶ βγήκαν ἔξω ὁ Ἅγιος κοίταξε τὸν Οὐρανὸ καὶ κατόπιν ἔδειξε μὲ τὸ χέρι του τὴν τοποθεσία ἐκείνη καὶ εἶπεν:

-Ἐδῶ θὰ γίνῃ μία μέρα μοναστήρι γυναικῶν.
Ἐπροχώρησε ἐν συνεχείᾳ, βηματίζοντας καὶ ἐπισημαίνοντας τὴν τοποθεσίαν.

Καὶ ὃ τοῦ θαύματος! ἔπειτα ἀπὸ σαράντα χρόνια, ἔγινε ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ κατὰ τρόπο θαυματουργικό.

Ὁ Ἅγιος στὴν ὑμνογραφία

Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ συγκινήθηκαν καὶ ἐμπνεύσθηκαν ἀπὸ τὶς ἀρετὲς τοῦ Ἁγίου. Θὰ ἦταν κουραστικὸ νὰ ἀναγράψομε ποιοὶ εἶναι καὶ πόσοι ἐφιλοπόνησαν ἐγκώμια καὶ συνέθεσαν ἱερὲς ἀκολουθίες γιὰ τὸν Ἅγιο. Θὰ ἀναφέρωμε μόνον τοῦ Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, τοῦ Ἰωάννου Μυρέων, Συμμαχίου καὶ Ἀραβαντινοῦ. Συνηθίζεται νὰ ψάλλουν τὴν μὲν 24ην Αὐγούστου, ὅταν ἐορτάζομε τὴν ἀνακομιδὴ τῶν Ἁγίων του Λειψάνων, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀραβαντινοῦ, τὴν δὲ 17ην Δεκεμβρίου τοῦ Συμμαχίου.

Κέντρον τῶν ὑμνογράφων εἶναι τὸ ἐπεισόδιον τῆς συγχωρήσεως τοῦ φονιά τοῦ ἀδελφοῦ του, ἡ

προστασία τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδας, ἡ πραότης καὶ τὸ ἄκακον τοῦ Ἁγίου.

Πολλές φορές οἱ μοναχοὶ ἀλλάζουν τὰ χρυσοκέντητα πασουμάκια τοῦ ἁγίου, διότι κατὰ τὶς μεγάλες γιορτὲς καὶ τὶς γιορτὲς τῶν Ἁγίων Γερασίμου καὶ Σπυρίδωνος, ὅπως λέγουν, ὅτι τοὺς ἐπισκέπτεται καὶ ὅτι φθείρονται τὰ παπούτσια του ἀπὸ τὴν πορεία. Μάλιστα, στὰ παπούτσια του βρίσκουν καὶ φύκια.

Οἱ Ζακύνθιοι, ὅταν θέλουν νὰ ἐκφράσουν τὴν νοσταλγία τους γιὰ τὴν πατρίδα, ἀντὶ τοῦ «καπνὸν ἀνοθρώσκοντα νοῆσαι κ.λ.π.» τοῦ Ὀδυσσεῆα τῆς Ἰθάκης, εὐχονται:

«Νὰ ἰδῶ τὸ καμπαναριὸ τοῦ Ἁγίου καὶ ἄς ἀποθάνω».

